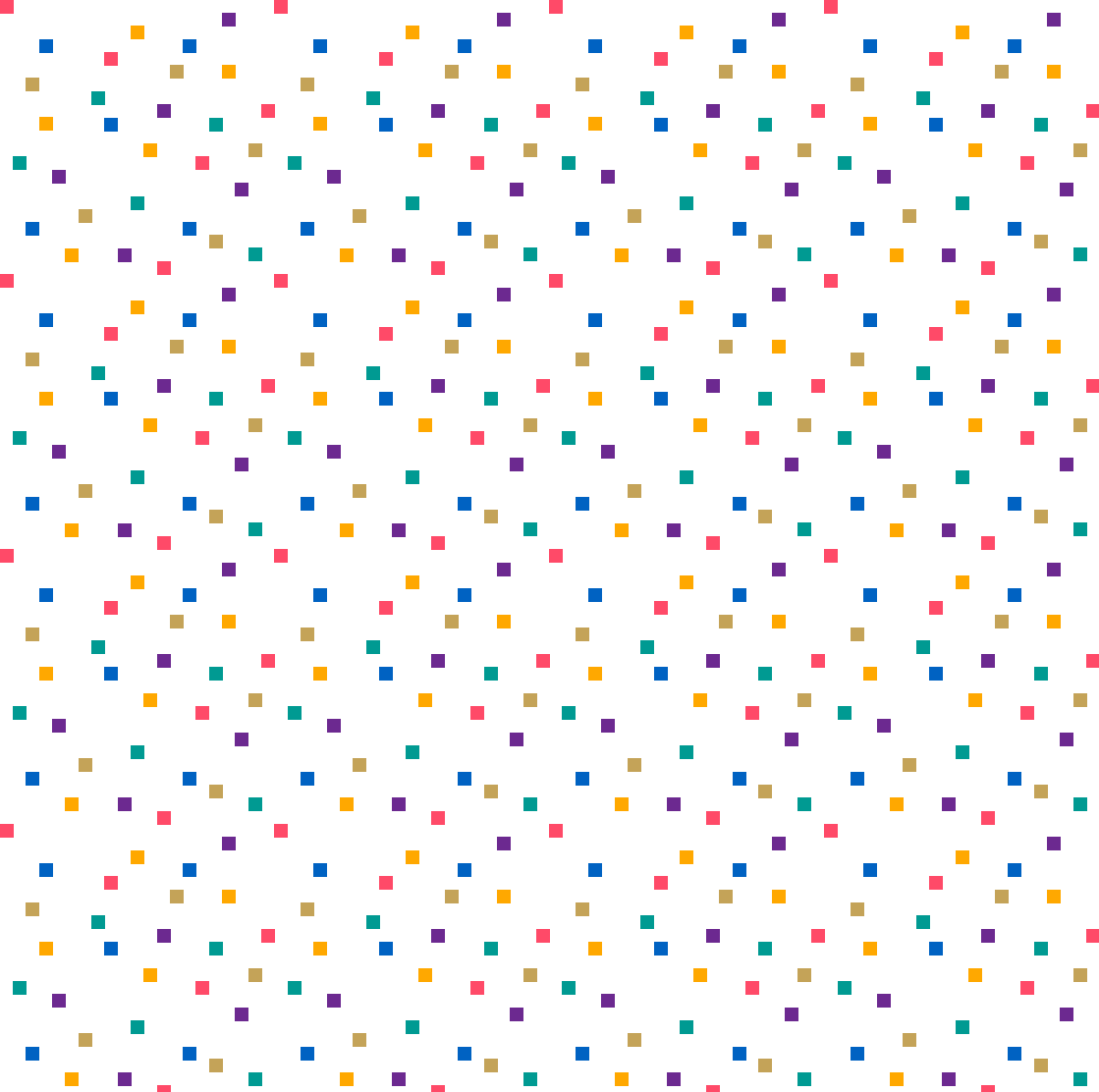

ЩО БУЛО НА МІСЦІ КАРПАТ?

www.storiya.info

© 2023 «Сторія»

www.storiya.info

Знайди в тексті книжки **слова чоловічого роду, вжиті в родовому відмінку однини**. Випиши їх та познач закінчення.

A large white notepad with a scalloped left edge and horizontal dotted lines for writing.

Тепер ти знаєш більше про те, як правильно утворювати відмінкові закінчення іменників!

Пропоную вам, як письменникам-фантастам, сісти в машину часу й вирушити на 20 мільйонів років назад у минуле, у місцевість, де нині Карпати. Що ж ми бачимо?

Хмара попелу здіймається на кількасот метрів. Гарячий дим огортає схили, а з вузьких тріщин витікає розпечена лава. Її розжарені потоки яскраво світяться в темряві. Попіл поволі осідає, а дим розсіюється...

Очевидцями якого явища ми стали?
Так, це виверження вулкана.

Про виверження вулканів у Карпатах у далекому минулому свідчать гірські породи магматичного походження (базальти, андезити) та Вулканічний хребет, що простягається на 125 кілометрів у межах України.

Поверхня Землі постійно змінюється: на місці рівнин виникають гори й навпаки.

«Минулі та сучасні цивілізації існували й існують завдяки “геологічній угоді”, що може бути змінена без попередження»

Вільям Дюрант, американський філософ

«Геологічною угодою» учений образно назвав сприятливі умови для життя людей у певній місцевості Землі. А причиною несподіваних змін, як ви здогадалися, можуть бути вулкани.

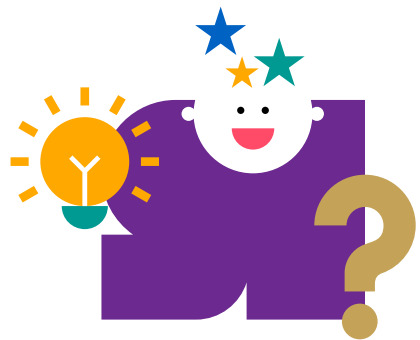

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Закінчення іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини

У цьому тексті тобі траплялися іменники чоловічого роду, які в родовому відмінку однини (кого? чого?) мають різні закінчення: вулкана, але попелу. Від чого це залежить? І як знати, яке закінчення вживати? У пригоді може стати таке правило:

- 1 Якщо слово позначає **конкретний, чітко окреслений предмет або особу**, то використовуємо **закінчення –а, –я**: вулкана, острова, смартфона, чоловіка.
- 2 Якщо слово позначає **неконкретний предмет чи їх сукупність, явище природи** використовуємо **закінчення –у, –ю**: попелу, диму, снігу, ґрунту.

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

- Що свідчить про виверження вулканів у Карпатах у далекому минулому?
- Чим приваблює людей життя поблизу вулканів, попри небезпеку вивержень?
- Який вплив може мати виверження вулкана на клімат і природу Землі?
- Чи можна, на твою думку, продовжити дію «геологічних угод»?

Від чого вулкан «активується»? Усередині нашої планети постійно рухається **магма** — гаряча, густа, розплавлена речовина, а з нею й величезні блоки земної кори — **літосферні плити**, які можуть ковзати, зіштовхуватися, розходитися. Як наслідок, виникають раптові підземні поштовхи — **землетруси**. Іноді вони бувають настільки сильні, що руйнують будинки за лічені хвилини. Через тріщини в земній корі магма може вириватися назовні, тоді її називають **лавою**. А в тому місці утворюється вулкан.

Цікаво, що попри очевидну небезпеку люди продовжують селитися біля підніжжя вулканів. Чому? Через родючий ґрунт, збагачений вулканічним попелом. Наприклад, поблизу гавайського вулкана Мауна-Лоа вирощують один із найдорожчих у світі сортів кави — кона (різновид арабіки).

Вулкан Мауна-Лоа, Гаваї
(США)

Утім, вирушаючи на відпочинок у місцевість, де є вулкан, хай навіть і згаслий, слід уважно стежити за повідомленнями служб безпеки. І хоча виверження вулкана — справді фантастичне видовище, спостерігати за ним краще здалеку, а ще безпечніше — на екрані свого смартфона. ●◆■◀◆

